

GE PLATS!

EN GUIDE FÖR SÄKER OCH MENINGSFULL
INKLUDERING AV DET LOKALA CIVILSAMHÄLLET

GE PLATS!

EN GUIDE FÖR SÄKER OCH MENINGSFULL
INKLUDERING AV DET LOKALA CIVILSAMHÄLLET

	INLEDNING	3
1	SÅ BYGGER DU MENINGSFULLA RELATIONER MED CIVILSAMHÄLLET	4
2	SÅ INKLUDERAR DU CIVILSAMHÄLLET FÖR ATT FÅ TILL MENINGSFULLA FYSISKA MÖTEN	6
3	SÅ GENOMFÖR DU SÄKRA FYSISKA MÖTEN OCH KONSULTATIONER	8
4	SÅ INKLUDERAR DU CIVILSAMHÄLLET I SÄKRA DIGITALA MÖTEN	10
5	SÅ GENOMFÖR DU MENINGSFULLA DIGITALA MÖTEN	12

2022

FÖRFATTARE: CONCORD Sveriges arbetsgrupp för
civilsamhällets demokratiska utrymme.
REDAKTÖRER: Henrik Halvardsson och Isabelle Beckman
LAYOUT: Gabriel Holmbom

CONCORD SVERIGE

Besöksadress: Högbergsgatan 31 A

116 20 Stockholm

08-648 99 50

Organisationsnummer: 802401-0855

CONCORD Sverige är en plattform som samlar
81 organisationer. Tillsammans vill vi påverka
Sveriges och EU:s utvecklingspolitik för en
hållbar och fredlig värld utan fattigdom och
orättvisor. CONCORD Sverige är en av 58 med-
lemsorganisationer i CONCORD Europa, som
samlar drygt 2600 civilsamhällesorganisationer
i Europa.

WWW.CONCORD.SE

CONCORD
SVERIGE

Ett ÖMSESIDIGT UTBYTE börjar med RELATIONER

Civilsamhällets utrymme krymper världen över och aktivister för demokrati och mänskliga rättigheter får svårare att organisera sig. Svenska utlandsmyndigheter har potential att spela en viktig roll för att stötta det lokala civilsamhället. Det arbetet börjar med meningsfulla, säkra och inkluderande relationer och möten. Både fysiska och digitala.

Sedan början av 2000-talet har utrymmet för civilsamhället, aktivister och människorättsförsvarare minskat över hela världen. År 2021 rapporterade CIVICUS¹ att endast 3,1 procent av världens befolkning bor i länder med ett fritt civilsamhälle. Stater och andra aktörer begränsar civilsamhällets handlingsutrymme, både genom direkt våld mot människor som står upp för positiv förändring och genom byråkratiska trakasserier, förändringar i rättsliga ramar samt begränsningar i civilsamhällets finansieringsmöjligheter. Utdragna konflikter, coronapandemin och den ökande digitaliseringen har bland annat bidragit till att krympa det demokratiska utrymmet globalt. Det svenska och globala civilsamhället är därför i stort behov av att politiska krafter står starka i sitt stöd. Politiska krafter behöver samarbeta med det lokala civilsamhället i beslutsfattande och policy som rör både vår nutid och vår framtid.

Civilsamhället är en central del av svensk utvecklingspolitik och en nödvändig del i att lyckas med den beslutade politiken. Trots detta saknas standardiserade metoder för svenska utlandsmyndigheters samverkan med lokala civilsamhällen. Vi och våra partnerorganisationer ser hur vissa utlandsmyndigheter har byggt goda relationer med civilsamhället på plats, där de har systematisk kontakt och erbjuder politiskt stöd i utsatta situationer.

Andra saknar relationer och förmår inte stötta det civila samhället när det behövs. Det är därför av största vikt att samtliga svenska utlandsmyndigheter får klara direktiv som möjliggör enhetligt arbete och förutsägbarhet. En utlandsmyndighets stöd till det lokala civilsamhället får inte vara beroende av individuella handläggares förkunskaper om civilsamhället eller av att myndigheten har Sida-anställda med biståndsfokus.

År 2015 beslutade regeringen om gemensamma åtaganden med svenska civilsamhällesorganisationer för stärkt dialog och samverkan inom utvecklingsarbetet. De gemensamma åtagandena ligger till grund för Utrikesdepartementets förhållningssätt till svenska civilsamhällesorganisationer där bland annat dialog, öppenhet och insyn är viktiga principer. I en kartläggning från vintern 2022² kring de gemensamma åtagandena framhålls dock att dialogen med lokala civilsamhällesorganisationer behöver utvecklas och stärkas. Den guide du nu läser är ett bidrag till detta viktiga arbete och riktar sig till dig som arbetar på en svensk utlandsmyndighet. Baserat på våra partnerorganisationers erfarenheter har vi sammanställt information och rekommendationer kring hur svenska utlandsmyndigheter kan bygga relationer och samarbeta med civilsamhällesorganisationer. Vi har samlat konkreta råd kring hur man kan arrangera fysiska och digitala möten, konsultationer samt beslutsprocesser som blir meningsfulla, inkluderande och säkra. Publikationen riktar sig också till Sveriges regering och Utrikesdepartementet, för att stötta dem att arbeta mer enhetligt med det civila samhället globalt.

Genom att standardisera svenska utlandsmyndigheters arbete med civilsamhällesorganisationer kan organisationers samt Utrikesdepartementets och Sveriges regerings biståndsarbete bli ännu mer effektivt, med ytterligare positiva resultat som följd.

1 <https://findings2021.monitor.civicus.org/in-numbers.html>

2 Promemoria 2022-01-21 UD2022/01482

Gemensamma åtaganden: Slutredovisning av kartläggning, Utrikesdepartementet. Av Emilia Walldin, Staffan Tillander

Så bygger du **MENINGSFULLA RELATIONER MED CIVILSAMHÄLLET**

“ Grunden för en bra och meningsfull dialog är att ha en relation präglad av ömsesidig respekt, där parterna ser varandra som positiva resurser.

Att arbeta aktivt med det civila samhället bör vara en tydlig del i varje svensk utlandsmyndighets uppdrag. Då kopplingen mellan företagsverksamhet, demokrati, mänskliga rättigheter och miljö är påtaglig gäller det även utlandsmyndigheter med handelsfrämjande inriktning. Organisationerna ”Global Witness” och ”Business and Human Rights Resource Center” kartlägger regelbundet förekomsten av hat, hot, våld och mord globalt. Av dessa kartläggningar framgår att majoriteten av kränkningarna av mänskliga rättigheter sker i samband med företagsverksamhet. Sverige är i många fall ett föregångsland vad gäller mänskliga rättigheter, jämställdhet och miljö. Vi har ett ansvar att säkra att vårt försvar av mänskliga rättigheter genomsyrar alla områden.

Grunden för en meningsfull dialog är att ha en relation präglad av ömsesidig respekt, där parterna ser varandra som positiva resurser. En förtroendefull relation tar tid att bygga upp och kräver kontinuerlig interaktion. För att underlätta för personal när man byter postering, och för att lättare kunna utvärdera och analysera effekten av arbetet, bör alla svenska utlandsmyndigheter ha samma rutiner för systematiska, meningsfulla, inkluderande och säkra dialoger med lokala civilsamhällesorganisationer. Samstämmiga rutiner hjälper även civilsamhällesorganisationer att förstå hur de i frågor om demokrati och mänskliga rättigheter kan samarbeta med och använda sig av svenska utlandsmyndigheter globalt, vilket i sin tur kan stärka deras förtroende för myndigheten.

Svenska utlandsmyndigheters relationer med det lokala civilsamhället bör sträcka sig bortom huvudstaden. Det behöver finnas resurser för utlandsmyndigheten att nå och samarbeta med de mest marginaliserade grupperna och med civilsamhällesorganisationer i andra regioner samt

på landsbygden. Varje utlandsmyndighet, oavsett inriktning, bör ha åtminstone en kontaktperson för civilsamhället. Detta uppdrag bör tillfalla en senior person, gärna med diplomatisk status. För att minska sårbarheten i relationen i samband med personalbyten bör relationen med civilsamhällesorganisationerna ägas av utlandsmyndigheten snarare än av en enskild individ. Om en kontaktperson på utlandsmyndigheten slutar bör civilsamhällesorganisationerna och efterträdaren introduceras för varandra i god tid för att säkerställa en bra överlämning och att relationen bibehålls.

Samtliga utlandsmyndigheters regelbundna rapportering bör inkludera en del som behandlar det demokratiska läget i landet och civilsamhällets demokratiska utrymme. I samband med denna rapportering bör civilsamhället konsulteras. Civilsamhällesorganisationer är en viktig källa till information om lokala, regionala och nationella kontexter, särskilt i länder där medier inte tillåts arbeta fritt och där andra informationskällor är försiktiga eller använder sig av exempelvis själv-censur. Dessutom finns organisationerna i olika delar av landet och kan även erbjuda information och kunskap utifrån ett bredare tematiskt perspektiv från marginaliserade grupper som sällan får plats i den vanliga rapporteringen.

Ett sätt att bygga och stärka goda relationer är att tillsammans med civilsamhällesorganisationerna göra regelbundna fältbesök på de platser där organisationer bedriver verksamhet. Här kan man även tänka in besökare från Utrikesdepartementet, Regeringskansliet eller från riksdagen. Dessa fältbesök ger också viktig information om den verksamhet som exempelvis finansieras med svenska biståndsmedel. Ett annat sätt att bygga relationer är att på det lokala språket erbjuda fysiska och digitala workshoppar och seminarier kring processer för att söka ekonomiskt stöd, eller kring olika tematiska områden.

REKOMMENDATIONER OCH CHECKLISTA TILL UTRIKESDEPARTEMENTET OCH SVENSKA UTLANDSMYNDIGHETER

Till utrikesdepartementet

- 1 Ta fram direktiv för hur svenska utlandsmyndigheter bör bygga relationer med civilsamhällesorganisationer samt rutiner för systematiska, meningsfulla, inkluderande och säkra fysiska och digitala möten med lokala civilsamhällesorganisationer.
- 2 Säkerställ att samtliga svenska utlandsmyndigheter har liknande rutiner, som kan justeras för att passa den lokala kontexten.
- 3 Säkerställ att alla utlandsmyndigheters rapportering innehåller en del som behandlar det demokratiska läget i landet och civilsamhällets demokratiska utrymme.

Till svenska utlandsmyndigheter

- 1 Säkerställ att ni har relationer med civilsamhället även bortom huvudstaden. Tänk in marginaliserade grupper och tillsätt resurser för att stärka dessa kontakter.
- 2 Utse en kontaktperson för civilsamhället av senior status.
- 3 Se till att utlandsmyndigheten snarare än individuella handläggare äger relationen med organisationerna, för att garantera att relationen upprätthålls vid ett personalbyte.
- 4 Konsultera civilsamhället vid er rapportering om det demokratiska läget i landet.

VIKTEN AV SYSTEMATISERAD DIALOG

“Den förra svenska ambassadören i land A var öppen för kontakt med civilsamhället och bekymrad över civilsamhällets krympande utrymme i landet. På initiativ av svenska civilsamhällesorganisationer mötte hen flera lokala partners till dessa organisationer. Ambassadören tog initiativ till att bjuda in flera andra europeiska ambassadörer och FN-representanter. De lokala samarbetsorganisationerna bjöd in de gräsrots- och urfolksrepresentanter de jobbar med till mötet och de fick där föra fram hur situationen såg ut för dem, hur staten och företag agerade och vilka krav och önskemål de hade på diplomaterna.

Nu har ambassadören slutat och en ny ambassadör tillträtt. Det är tydligt att hen är mindre intresserad av att fortsätta agera för att ge gräsrotsorganisationer utrymme i andra fora. Detta visar på vikten av att systematisera dialogen med civilsamhället, så att den inte är personberoende.”

Så inkluderar du civilsamhället för att få till **MENINGSFULLA FYSISKA MÖTEN**

“ Att bli inbjuden till en ambassad och bli bemött som en kompetent aktör kan vara avgörande i en kontext som är exempelvis hierarkisk eller patriarkal.

Civilsamhällesorganisationer bör bjudas in till möten och konsultationer med svenska utlandsmyndigheter för att bidra med sin erfarenhet, lokala kännedom och expertkunskap. Konsultationer och möten med civilsamhället måste vara väl förberedda. Inbjudningar till möten, inklusive information om dess syfte, behöver göras i god tid. Organisationen behöver ges tillräckligt med tid att planera sin medverkan, demokratiskt förankra den internt i frågor som representanten ska diskutera med utlandsmyndigheten, samt ordna med logistik och transporter.

I möten arrangerade av svenska utlandsmyndigheter kan det råda en maktobalans mellan utlandsmyndigheten och civilsamhällesorganisationerna, men också mellan olika civilsamhällesorganisationer. Mötet måste planeras så att alla deltagare känner sig trygga med att delta och bidra. Planera gärna in interaktiva inslag som bidrar till att alla röster hörs och tas till vara. Lika viktigt är att tänka på mångfalden och bjuda in olika typer av organisationer, från olika delar av landet.

För att göra det möjligt för marginaliserade organisationer och informella nätverk att delta kan utlandsmyndigheten behöva bidra med ekonomiskt stöd till exempelvis transport, och/eller säkerställa tillgång till tolkar. Svenska utlandsmyndigheter riktar ofta in sig på större aktörer, exempelvis inom FN-systemet, eller stora organisationer från huvudstäderna som man redan är bekanta med. Utlandsmyndigheter som vill bygga ett brett förtroende med civilsamhällesaktörer bör dock säkerställa att kontaktnätet representerar en mångfald av expertis och perspektiv samt att det har en bred geografisk spridning. Utlandsmyndigheter har en viktig potential att stärka det lokala civilsamhället och dess roll genom att se och

erkänna den kompetens och erfarenhet som finns där, exempelvis när det gäller minoriteter och andra mer marginaliserade grupper som sällan får stort utrymme i relation till staten. Att bli inbjuden till en utlandsmyndighet och bli bemött som en kompetent aktör kan vara avgörande i en kontext som är exempelvis hierarkisk eller patriarkal.

Efter mötet bör utlandsmyndigheten säkerställa att synpunkter och kunskaper som de inbjudna har delat med sig av tas om hand och att det finns en återrapportering om huruvida dessa har använts och i så fall hur. Annars riskerar dessa konsultationer och möten att enbart bli något att bocka av på en checklista. Det är förstås viktigt att ta hänsyn till kontexter där extra säkerhetsåtgärder behöver vidtas, dels utifrån det nuvarande läget och dels utifrån vilken betydelse skriftlig information kan få vid en försämring av säkerhetsläget.

Vi uppmanar svenska utlandsmyndigheter att delta på möten i de fall där det redan finns en mötesplattform. I annat fall kan utlandsmyndigheten skapa en sådan plattform tillsammans med civilsamhällesorganisationer, där man gemensamt tar fram struktur och innehåll för regelbundna möten. En gemensamt överenskommen struktur förenklar både erfarenhetsutbyten och informationsinhämtning. Den underlättar också harmoniseringen av gemensamma insatser och utgör en bra möjlighet att hitta synergier i arbetet med utvecklingsfrågor.

REKOMMENDATIONER OCH CHECKLISTA TILL SVENSKA UTLANDSMYNDIGHETER

- 1 Bjud in civilsamhällesorganisationer som kan bidra med sin erfarenhet, lokala kännedom och expertkunskap.
- 2 Förbered möten och konsultationer väl: ha god framförhållning, var tydlig med syftet och ge all nödvändig information.
- 3 Ge tydlig återrapportering kring det som sagts, liksom om och hur information har använts.
- 4 Ta hänsyn till maktobalans mellan utlandsmyndigheter och civilsamhällesorganisationer eller mellan inbjudna civilsamhällesorganisationer, för att garantera att deltagare känner sig trygga.
- 5 Tänk på mångfalden vid möten och evenemang och bjud in olika typer av organisationer, från olika delar av landet.
- 6 Avsätt en budget för civilsamhällesorganisationers medverkan i möten.
- 7 Tänk igenom alternativa sätt att delta och bidra till civilsamhällesorganisationers arbete och förmåga att agera där de finns.

KONTINUERLIG DIALOG STÄRKER CIVILSAMHÄLLET

“I land B har svenska ambassaden haft kontinuerlig kontakt med människorättsaktivister, bland annat hbtqi+-aktivister. När en kampanj emot dem genomfördes på sociala medier kunde den svenska ambassaden snabbt kontakta ledningen för hbtqi+-organisationer och sätta dem i kontakt med relevanta organisationer som kan stödja med utbildning i säkerhet och finnas med som en diskussionspartner.

I samma land har ambassaden också drivit på en diskussion om hur man kan uppmärksamma och motarbeta våld mot kvinnor under valkampanjen samt hur man kan stötta människorättsaktivister. Genom sin kontinuerliga dialog med civilsamhällets aktörer har denna ambassad kunnat både ge stöd vid behov, driva frågor i olika forum som kommit upp i dialogerna och introducera andra aktörer till expertisen som finns inom civilsamhället.”

Så genomför du SÄKRA FYSISKA MÖTEN OCH KONSULTATIONER

Inför möten med civilsamhällesaktörer behöver utlandsmyndigheten göra en riskbedömning. Det handlar om att diskutera vilka som ska delta på mötet, vilka frågor som ska lyftas och om mötet ska vara stängt eller öppet. Det är också viktigt att ta reda på hur situationen ser ut för olika grupper inom civilsamhället: När är det säkert för exempelvis kvinnor, minoriteter eller unga att resa till och från möten, och hur bör man bjuda in dem? Hur kan information samlas in och delas vidare utan att utsätta individer och organisationer för fara?

“ Det är viktigt att vara tydlig med vilka som har bjudits in och varför. Då kan också den inbjudna bedöma om mötet känns säkert att komma till.

Det är viktigt att vara tydlig med vilka som har bjudits in och varför. Då kan också den inbjudna bedöma om mötet känns säkert att komma till och att dela information på. I komplexa kontexter är det särskilt viktigt att utlandsmyndigheterna gör en kartläggning av relevanta aktörer samt jobbar aktivt med inkluderingen av olika grupper och deras perspektiv. I kartläggningen måste kunskap om kontexten och rådande maktstrukturer inom samhället beaktas.

Eftersom civilsamhället är mångfacetterat och innehåller flera nivåer av och former för kollektiv organisering är det viktigt att utlandsmyndigheterna håller sig informerade om vilka grupper olika organisationer företräder. För vissa organisationer, särskilt de mindre och från landsbygden, kan det vara svårt att säga nej till en inbjudan från exempelvis en ambassad eftersom det kan finnas ett tryck från resten av organisationen och lokalsamhället att delta oavsett eventuell hotbild. Denna aspekt måste utlandsmyndigheten ta hänsyn till i riskbedömningen.

Statliga aktörer drar sig ofta för att hota eller skada individer och organisationer med nära kopplingar till utländska utlandsmyndigheter. Därför kan utlandsmyndigheters kontakt med civilsamhället ge organisationer och dess före-

trädare ett stärkt skydd. Men kontakten mellan utlandsmyndigheten och civilsamhället kan också utsätta individer och organisationer för fara. Utlandsmyndigheten måste därför göra en analys av hur kontakten kan påverka civilsamhällesorganisationernas säkerhetssituation.

Vid en del möten arrangerade av utlandsmyndigheter kan det vara aktuellt att bjuda in både representanter från civilsamhällesorganisationer och representanter från regering eller statliga myndigheter. Riskbedömningen inför mötet bör ta hänsyn till huruvida det är en bra idé att sammanföra dessa två parter eller om man då riskerar att utsätta representanter från civilsamhället för någon typ av fara. Om man ändå beslutar att sammanföra de båda parterna behöver man vara medveten om att sådana möten kan ge upphov till laddade meningssutbyten och hög konfliktnivå. Detta kan även gälla när olika typer av organisationer ur civilsamhället sammanförs. Den som leder mötet behöver vara förberedd på hur detta ska hanteras.

Allt fler repressiva stater använder sig av så kallade GONGO:s (government-operated non-governmental organization), vilket är icke-statliga organisationer som drivs av staten. Som utlandsmyndighet behöver man vara medveten om sådana organisationers förekomst samt risken för att de närvarar i sammanhang där civilsamhället möter beslutsfattare. Om GONGO:s deltar i möten finns risken att övriga civilsamhällesaktörer avstår från att medverka, eller att de inte känner sig säkra nog att yttra sig. Det är därför viktigt att vara tydlig med vilka aktörer som har bjudits in till möten och varför. Då kan de inbjudna bedöma om mötet är säkert att komma till och att dela information på.

Svenska civilsamhällesorganisationer som finns på plats kan hjälpa till med en översyn kring vilka organisationer som exempelvis jobbar med olika teman och i vilka regioner.

REKOMMENDATIONER OCH CHECKLISTA TILL SVENSKA UTLANDSMYNDIGHETER

- 1** Gör en riskbedömning av mötet eller evenemanget, exempelvis vad gäller deltagare, frågor som ska diskuteras, maktstrukturer inom samhället samt information som samlas in och hur denna delas vidare.
- 2** Problematisera kring er roll som utlandsmyndighet och om eventuella kontakter kan utsätta individer och organisationer för fara, särskilt i relation till repressiva regeringar.
- 3** Var medvetna om huruvida det finns så kallade GONGO:s (government-operated non-governmental organization) i landet, och vad detta kan innebära för ett evenemang, ett möte eller en relation.
- 4** Kom ihåg att svenska civilsamhällesorganisationer som finns på plats kan hjälpa till med att ge en bild av civilsamhällesorganisationer i det aktuella landet.

OLIKA UTLANDS- MYNDIGHETER, OLIKA BEMÖTANDEN

“Svenska utlandsmyndigheten C har öppnat sina portar för mycket känsliga möten i en repressiv kontext, med särskilda rutiner för säkerhet och skapande av trygga rum.”

“Initiativ till möte eller dialog kommer alltid från civilsamhällesorganisationerna. Ambassaden D känner inte till de svenska organisationernas lokala partners och bjuder inte in dem.”

Så inkluderar du civilsamhället i SÄKRA DIGITALA MÖTEN

“ Dessa nya möjligheter skapar också nya säkerhetsrisker för organisationer, i synnerhet de som verkar i repressiva kontexter där det är svårt att skapa helt säkra utrymmen.

Under coronapandemin skedde många beslutsprocesser och konsultationer digitalt. Detta har förändrat möteskulturen och digitala möten kommer fortsatt att vara ett bestående inslag i vår vardag. Det är viktigt att förstå och hantera vad detta innebär för civilsamhällets utrymme och deltagande. Hur, och under vilka omständigheter, kan digitala mötesformer användas på ett meningsfullt och inkluderande sätt utan att deltagarnas säkerhet äventyras?

De nya digitala mötesformerna skapar nya möjligheter vad gäller brett deltagande i beslutsprocesser inom svensk utrikespolitik och internationellt utvecklingsamarbete. Utbyte kan nu ske mellan aktörer i olika städer, regioner och länder, mer eller mindre utan kostnad. Den snedvridning gentemot aktörer i huvudstäder som ofta uppstår inom den internationella utvecklingssektorn kan med digitala möten motverkas genom att organisationer på landsbygden eller mindre orter har möjlighet att delta på mer lika villkor. Möten och processer kan nu involvera fler, som aktiva deltagare eller åhörare, och på så vis nå även aktivister och volontärer knutna till civilsamhällesorganisationer och inte enbart anställd personal. Möten kan också arrangeras oftare och med kortare varsel.

Dessa nya möjligheter skapar också nya säkerhetsrisker för organisationer, i synnerhet de som verkar i repressiva kontexter där det är svårt att skapa helt säkra utrymmen. Vem som i slutänden hör och ser det som sägs under en videokonferens är svårt att med säkerhet veta, vilket i förlängningen kan utsätta civilsamhällesrepresentanter för livsfara. Detta är i synnerhet ett problem för grupper som redan är oproportionerligt utsatta på grund av rådande maktstrukturer. Lika problematisk är osäkerheten hos många civilsamhällesorganisationer kring var hotbilden ligger och när man som deltagare utsätter sig för en säkerhetsrisk. Både reella och upplevda hot

riskerar att leda till passivitet, minskad öppenhet och minskat engagemang, särskilt bland utsatta grupper vars tillit till myndigheter redan brister. Svenska departement och utlandsmyndigheters osäkerhet kring säkerhetsrisker får inte leda till att konsultationer och samråd undviks eller ställs in.

Utlandsmyndigheter bör göra kapacitetshöjande insatser gällande risker med digitala möten samt vilka strategier, metoder, verktyg och plattformar som i dagsläget kan användas för att minska dessa. I den lokala analysen av arbete med civilsamhället bör en särskild del om digitala möten och beslutsprocesser ingå. Där bör utlandsmyndigheterna involvera civilsamhällesorganisationer i en analys av de säkerhetsrisker som är specifika för landet eller sammanhanget i fråga.

REKOMMENDATIONER OCH CHECKLISTA TILL SVENSKA UTLANDSMYNDIGHETER

- 1 Fundera på hur ni lokalt kan möta de utmaningar som finns kring exempelvis digital säkerhet.
- 2 Analysera hur ökningen av digitala möten och beslutsprocesser påverkar era relationer med civilsamhällesorganisationer.
- 3 Analysera och dokumentera möjligheter, hinder och utmaningar som digitala möten och beslutsprocesser skapar i specifika kontexter. Gör gärna detta i regelbundna samråd med det civila samhället.

**Digitala möten skapar nya
möjligheter att inkludera fler
grupper än tidigare – men med
digitaliseringen uppstår också
nya risker kring exempelvis
säkerhet som mötesarrangören
måste vara medveten om.**

Så genomför du MENINGSFULLA DIGITALA MÖTEN

“ Digitala möten bryter ner fysiska barriärer och har en potential att möjliggöra ett brett deltagande, men risken finns att de exkluderar aktörer på grund av bristande tillgänglighet och/eller kapacitet.

Digitala möten bryter ner fysiska barriärer och har en potential att möjliggöra ett brett deltagande, men risken finns att de exkluderar aktörer på grund av bristande tillgänglighet och/eller kapacitet. Många mindre civilsamhällsorganisationer saknar tillgång till utrustning, uppkoppling och/eller kunskap för att använda digitala verktyg. Konsultationer och möten som sker digitalt riskerar att förstärka existerande klyftor mellan större icke-statliga organisationer och mindre gräsrotsbaserade organisationer samt informella aktörer. Därutöver påverkas organisationer i olika delar av ett land på olika sätt av problem som bristande nätverk och elavbrott som kan skära av hela områden och därmed begränsa representanters möjlighet att delta.

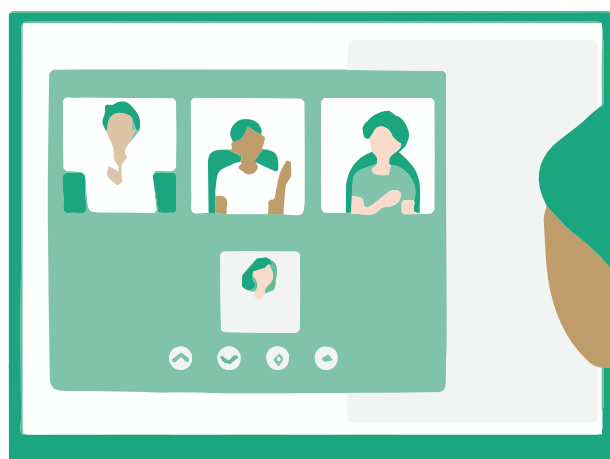
Utlandsmyndigheten behöver lägga tid på förberedelser och tänka igenom hur mötesformen kan bli så meningsfull och inkluderande som möjligt för alla inblandade. Man bör överväga att ha förberedande samtal med deltagare med liten erfarenhet av liknande möten, exempelvis kring upplägg.

Utlandsmyndigheten behöver analysera hur mötena påverkas av maktförhållanden och förutsättningar bland deltagarna, och därefter välja metoder som gör det möjligt för alla att komma till tals oavsett position, ålder och kön.

Som mötesarrangör bör du överväga möjligheten till simultantolkning, liksom hur mötet kan göras tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att säkerställa tydlighet och transparens inför mötet genom att informera om vilka som deltar, hur

mötet kommer gå till och under vilka former deltagare kommer bjudas in att kommentera. Tydliggör också hur och i vilka former mötet kommer att dokumenteras. Dessutom bör man som arrangör erbjuda ersättning till resurssvaga organisationer och på andra sätt göra det möjligt för deltagare som saknar egen tillgång till god uppkoppling. För detta krävs att mötesinbjudningar går ut i god tid. Då kan deltagarna och de partnerorganisationer som stödjer dem säkerställa deras medverkan genom att exempelvis köpa mobildata, låna ut mobil router eller förbereda ett förinspelat inlägg som back-up.

Det är otroligt viktigt att digitala möten kompletteras med fältbesök och fysiska möten för att säkerställa att de som saknar möjlighet att använda digitala verktyg kan ta del av och ge inspel till processer.

REKOMMENDATIONER OCH CHECKLISTA TILL SVENSKA UTLANDSMYNDIGHETER

- 1** Planera digitala kontakter, möten och beslutsprocesser i god tid. Var tydliga med syfte och ge tillräcklig information.
- 2** Ta hänsyn till den eventuella maktobalans som finns mellan er som utlandsmyndighet och civilsamhällesorganisationerna eller mellan inbjudna civilsamhällesorganisationer.
- 3** Tänk på mångfalden vid digitala möten. Ta tillfället i akt att bjuda in olika typer av organisationer, från olika delar av landet.
- 4** Gör en riskbedömning av det digitala mötet eller eventet, exempelvis vad gäller deltagare, vilka frågor som ska diskuteras och hur information delas vidare.
- 5** Avsätt en budget för civilsamhällesorganisationers medverkan i möten.
- 6** Låt aldrig digitala möten ersätta fysiska träffar och fältbesök. Den personliga kontakten är ofta en förutsättning för att bygga tillitsfulla relationer.

OLIKA UTLANDSMYNDIGHETER, OLIKA BEMÖTANDEN

“Svenska utlandsmyndigheten E är sedan länge en mycket tydlig

allierad till utsatta människorättsförsvarare samt hotade domare och åklagare. En UD-tjänsteperson sa: “De människorättsförsvarare som jag träffade under mitt besök sa alla att när vi inte kan gå någon annanstans, då går vi till Sveriges ambassad.”

“De svenska ambassaderna bör vara mer proaktiva. Nu är det

upp till civilsamhällesorganisationerna att komma till ambassaderna när exempelvis ett svenskt företag agerat på ett sätt som påverkat de partnerorganisationer man jobbar med.”

The project 'Towards an open, fair and sustainable Europe in the world – EU Presidency Project 2022- 2023' is funded by the European Union and implemented by Coordination SUD (France), FoRS (Czech Republic), CONCORD Sweden and the European NGO Confederation for Relief and Development (CONCORD Europe).

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of CONCORD Sweden and do not necessarily reflect the views of the European Union.

FÖLJANDE ORGANISATIONER
STÄLLER SIG BAKOM INNEHÅLLET I

GE PLATS!

EN GUIDE FÖR SÄKER OCH MENINGSFULL
INKLUDERING AV DET LOKALA CIVILSAMHÄLLET

Naturskyddsföreningen

PALESTINAGRUPPERNA
I SVERIGE

Right
Livelihood

Rädda Barnen

Svenska
missionsrådet

GE PLATS!

EN GUIDE FÖR SÄKER OCH MENINGSFULL INKLUDERING AV DET LOKALA CIVILSAMHÄLLET

Civilsamhällets utrymme krymper världen över och aktivister för demokrati och mänskliga rättigheter får svårare att organisera sig. Svenska utlandsmyndigheter har potential att spela en viktig roll för att stötta det lokala civilsamhället. Det arbetet börjar med meningsfulla, säkra och inkluderande relationer och möten. Både fysiska som digitala.

C&NCORD
SVERIGE